

UITSPRAAK

Het College van Beroep voor de Examens van de Erasmus Universiteit Rotterdam, verder te noemen: het College, heeft op 9 maart 2021 uitspraak gedaan op het beroep van

..... hierna: appellant,

welk beroep was gericht tegen

de beslissing van de Examencommissie Erasmus School of Philosophy (ESPhil), hierna verweerder, van 2 december 2020 betreffende het ongeldig verklaren van het (thuis)tentamen Philosophy of Science II van 4 november 2020 vanwege geconstateerde strijdigheid met de tentameninstructies en fraude zoals gedefinieerd in artikel 4.1.3.g van de Regels & Richtlijnen.

1. De procedure

1.1. Het verloop van de procedure blijkt uit:

- Het afleggen van het (thuis)tentamen Philosophy of Science II (hierna: het Vak) van 4 november 2020;
- Het op de hoogte stellen van appellant van een vermoeden van fraude en plagiaat door de examiner van het Vak op 21 november 2020;
- Het melden van voornoemd vermoeden aan verweerder door de examiner van het Vak op 1 december 2020;
- De beslissing van verweerder betreffende het ongeldig verklaren van het (thuis)tentamen van het Vak vanwege strijdigheid met de tentameninstructies en fraude vide artikel 4.1.3.g van de Regels en Richtlijnen Examencommissie ESPhil 2020-2021 (hierna: R&R) van 2 december 2020;
- Het beroepschrift van appellant van 5 januari 2021;
- De uitnodiging van verweerder om te bezien of een minnelijke schikking mogelijk is van 6 januari 2021;
- Het schikkingsgesprek met appellant van 18 januari 2021;
- Het aanvullend schrijven van appellant van 18 januari 2021;
- Het verweerschrift van verweerder van 20 januari 2021;
- Appellant heeft het College op 9 maart 2021 verzocht om een afschrift van het verslag van de hoorzitting.

1.2. Met het oog op de behandeling van het beroep is op 9 maart 2021 een digitale hoorzitting gehouden. Appellant heeft van die gelegenheid gebruik gemaakt om zijn beroep van een mondelinge toelichting te voorzien. Verweerder heeft zich laten vertegenwoordigen door

1.3. Van de hoorzitting is een verslag gemaakt vide artikel 7:21 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) door het verhandelde ter zitting op te nemen in het besluit van het College.

2. De feiten

Als enerzijds gesteld en anderzijds erkend dan wel niet (voldoende) betwist, alsmede op grond van de in zoverre niet bestreden inhoud van de overgelegde bewijsstukken wordt uitgegaan van de volgende feiten en omstandigheden.

- 2.1. Appellant volgde als onderdeel van de bacheloropleiding Philosophy of a Specific Discipline het vak Philosophy of Science II (hierna: het Vak). Het Vak bestond destijds uit één schriftelijke opdracht zijnde de "essay" die voor 1/3 meewoog bij de bepaling van het eindcijfer en een schriftelijke toets die voor 2/3 meewoog bij de bepaling van het eindcijfer. Thans wordt het eindcijfer voor het Vak bepaald door enkel een schriftelijke toets die thuis (online) wordt afgenomen.
- 2.2. Bij een (eerdere) deelname aan het Vak in het studiejaar 2019 – 2020 heeft de examinerator op 3 augustus 2020 appellant medegedeeld dat uit een plagiaatscan blijkt dat zijn werk een overlap vertoont van 61%. Als gevolg van deze overlap zou het door appellant afgelegde tentamen als geheel ongeldig moeten worden verklaard.
- 2.3. Verweerder heeft, na een mailwisseling met examinerator en appellant, op 20 augustus 2020 besloten dat hij geen reden zag om actie te ondernemen inzake het vermoeden van fraude. Uiteindelijk is op 14 september 2020 het cijfer 5,2 voor het Vak in het cijferregistratiesysteem Osiris vastgelegd. Daarmee heeft appellant het Vak niet met een voldoende afgesloten.
- 2.4. In het studiejaar 2020-2021 heeft appellant wederom deelgenomen aan het Vak en als zodanig op 4 november 2020 het tentamen (opnieuw) afgelegd.
- 2.5. Op 21 november 2021 mailt de examinerator van het Vak onder meer het volgende aan appellant:

"Bij het nakijken van uw tentamen Philosophy of Science II van 4 November 2020 heeft Turn-It-In een fraude-melding gegeven voor uw antwoord op vraag 3a. Het antwoord is hier woord voor woord te vinden:

https://www.rit.edu/cla/philosophy/quine/observation_sentences.html?cv=1

Voor ik deze melding overdraag aan de ExamenCommissie van ESPhil, heeft u precies een week om te reageren: wat nu te doen?"

- 2.6. Bij email van 1 december 2020 stuurt de examinerator verweerder het volgende, voor zover relevant:

*"Bij dezen meld ik een geval van fraude bij het tentamen.
Het betreft [appellant] bij het open-boek-tentamen van de 2 Bachelor cursus Philosophy of Science II.*

Gaarne vermeld ik dat deze zelfde student vorig jaar bij hetzelfde tentamen ook betrapt is op fraude, doch door een procedurefout mijnerzijds (ik had bij nader inzien zijn cijfer uit Osiris verwijderd voordat ik de EC had ingelicht) is de zaak toen komen te vervallen. Ik heb thans geen cijfer in Osiris voor hem ingevoerd.

Turn-It-In heeft gevonden dat het antwoord op vraag 3a letterlijk is overgenomen van deze webstek:

https://www.rit.edu/cla/philosophy/quine/observation_sentences.html?cv=1

Een ander deel, antwoord op essay-vraag 2, is overgenomen uit het essay voor Phil Sc II dat vorig jaar had ingeleverd (zelf-plagiaat) — vorig jaar is hij gezakt. [Dit jaar was het schriftelijk tentamen een open-boek, itt vorig jaar, toen het tentamen niet open-boek was, en er naast een schriftelijk tentamen maken op campus ook een essay geschreven moest worden. Dit jaar bevatte het tentamen essay-vragen, en voortsdenk-vragen, omdat weet-vragen zijn uitgesloten bij een open-boek tentamen.]"

- 2.7. Bij besluit van 2 december 2020 heeft verweerder op grond van artikel 4.1.3g van de Regels en Richtlijnen van de Examencommissie ESPhil het tentamen van het Vak van appellant ongeldig verklaard omdat zijn antwoord op vraag 3a van het tentamen van het Vak een lang stuk tekst bevat dat letterlijk overeenkomt met de tekst zoals te vinden op de website van het Rochester Institute of Technology onder url: https://www.rit.edu/cla/philosophy/quine/observation_sentences.html?cv=1.

3. Het geschil

- 3.1. Appellant kan zich niet verenigen met het genomen besluit en voert daartoe, kort samengevat het volgende aan:
- I. Verweerder heeft appellant niet in de gelegenheid gesteld om zijn lezing te geven op de onderhavige zaak;
 - II. Bij een eerder vermoeden van fraude van het Vak kwam verweerder ondanks grotere overlap niet tot het oordeel dat er sprake zou zijn van fraude en als zodanig is de beslissing in strijd met het motiveringsbeginsel en rechtszekerheidsbeginsel;
 - III. De door verweerder opgelegde sanctie is niet evenredig gelet op de omvang en ernst van de onjuiste bronvermelding;
 - IV. Sinds het rapport Loth is een subjectief element vereist voor fraude;
 - V. Er sprake zou zijn van schending van het gelijkheidsbeginsel nu Turnitin bij studenten die het tentamen hebben afgelegd in de Nederlandse taal geen overlap geeft;
 - VI. Gelet op de vorm van tentaminering en instructies kan er geen sprake zijn van plagiaat;
 - VII. Gelet op eerdere correspondentie appellant te goeder trouw heeft gehandeld en van fraude geen sprake kan zijn;
 - VIII. Appellant geen belang heeft om te frauderen;
 - IX. Hij geen bronnen van internet zou hebben overgenomen omdat hij de antwoorden uit het hoofd (via mnemonische techniek) heeft gegeven.

- 3.2. Verweerder heeft zijn standpunten gehandhaafd en verweer gevoerd.

4. Het wettelijk kader

- 4.1. In artikel 7.12b tweede lid van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (hierna: "WHW") is het volgende bepaald:

"Indien een student of extraneus fraudeert, kan de examencommissie de betrokkene het recht ontnemen één of meer door de examencommissie aan te wijzen tentamens of examens af te leggen, gedurende een door de examencommissie te bepalen termijn van ten hoogste een jaar. Bij ernstige fraude kan het instellingsbestuur op voorstel van de examencommissie de inschrijving voor de opleiding van de betrokkene definitief beëindigen."

- 4.2. In de Regels en Richtlijnen van de Examencommissie voor de bacheloropleiding Philosophy 2020-2021 (hierna: regels en richtlijnen) is, voor zover relevant bepaald:

"Artikel 4.1 Fraude

- 1. Onder fraude wordt verstaan: het handelen, of nalaten daarvan, door een student met als gevolg dat het voor de examinerator en de examencommissie onmogelijk is, of is geworden, zich een juist oordeel te vormen over de verworven kennis, het inzicht en de vaardigheden van de student (of diens medestudenten).
- (...)
- 3. De volgende zaken worden in ieder geval als fraude aangemerkt:
 - (...)
 - g. plagiaat plegen, waaronder hier wordt verstaan het voor een (groeps)opdracht, werkstuk, scriptie of enige andere vorm van tekst die onderdeel uitmaakt van een tentamen of andermans werk letterlijk of in vertaling overnemen van een passage groter dan enkele woorden zonder dit aan te geven met aanhalingstekens, zelfs indien een bibliografische naspeurbare correcte bronverwijzing is opgenomen. Ook een ander in de gelegenheid stellen plagiaat te plegen, wordt aangemerkt als fraude;"

"Artikel 4.2 Sancties

7. Afhankelijk van de ernst van de gepleegde fraude, en rekening houdend met eventuele eerdere fraude door dezelfde student, kan de Examencommissie sancties opleggen, waaronder volgende:

(...)

c. ongeldigverklaring van het betreffende tentamen;

(...)"

- 4.3. In een uitspraak van het College van Beroep voor het Hoger Onderwijs (hierna: CBHO) van 5 januari 2014 en zaaknr. 2014/096, [r.o. 2.9] is het volgende, voor zover van belang, overwogen:

"(...) [I]n het algemeen fraude nadrukkelijk moet worden onderscheiden van handelen van een student waaruit blijkt dat hij tekortschiet in de eisen die de opleiding stelt om tot een positieve beoordeling van het resultaat te komen."

- 4.4. In een uitspraak van het CBHO van 7 januari 2015 en zaaknr. 2014/217, [r.o. 2.4.1.] is het volgende overwogen:

"Het opleggen van een maatregel in de zin van artikel 7.12b, tweede lid, van de WHW dient te worden aangemerkt als een strafmaatregel, die op evenredigheid dient te worden getoetst. Aan zodanige maatregel dienen expliciet feiten, omstandigheden en verklaringen ten grondslag te worden gelegd die de maatregel kunnen dragen."

- 4.5. In een uitspraak van het CBHO van 3 april 2018 en zaaknr. 2017/157, [r.o. 2.3.1] is het volgende, voor zover van belang, overwogen:

"Voorop staat dat, zoals het College eerder heeft overwogen (zie uitspraak van 9 januari 2017 in zaak nr. 2016/125; www.cbho.nl), plagiaat een vorm van fraude is die met inachtneming van de in de WHW en OER neergelegde regels kan worden gesanctioneerd. De vraag of fraude is gepleegd, dient te worden beoordeeld aan de hand van objectieve maatstaven, waarbij, anders dan appellant heeft betoogd, de intenties van de betrokken student niet van belang zijn."

- 4.6. In een uitspraak van het CBHO van 3 december 2019 en zaaknr. 2019/094 is het volgende, voor zover van belang, overwogen:

"De invulling van het begrip plagiaat [...] is volgens haar onredelijk. Hierbij wijst zij op de Nederlandse gedragscode wetenschappelijke integriteit (hierna: de Gedragscode). (...) De examencommissie, die gelet op artikel 7.12b, derde lid, van de WHW bevoegd is regels vast te stellen over de uitvoering van de in het tweede lid neergelegde, in deze zaak toegepaste bevoegdheid [...]. (...) De Gedragscode staat evenmin aan die invulling in de weg"

- 4.7. In een uitspraak van het CBHO van 9 februari 2021 en zaaknr. 2020/165 is het volgende, voor zover van belang, overwogen:

"(...) Bij het opleggen van de sanctie heeft het CBE ook zwaar gewicht mogen toekennen aan de omstandigheid dat appellante fraude heeft gepleegd tijdens een online afgelegd tentamen, waarbij het niet mogelijk was om te surveilleren. De mogelijkheid tot het afleggen van een online tentamen is geboden op basis van vertrouwen in de studenten. Dat vertrouwen is door het handelen van appellante ernstig beschaamd."

- 4.8. In een uitspraak van het CBHO van 1 maart 2021 en zaaknr. 2020/155 is het volgende, voor zover van belang, overwogen:

"Daarbij moet in aanmerking worden genomen dat in de wetenschap van groot belang is dat op juiste en volledige wijze wordt aangegeven dat en in hoeverre gebruik wordt gemaakt van andermans werk.(...) Dat neemt niet weg dat niet iedere onjuiste bronvermelding is aan te merken als plagiaat (...) Voor de vraag of sprake is van plagiaat (...), voor zover het gaat om het niet, onjuist of onvolledig verwijzen naar bronnen, zijn de omvang en de ernst van de onjuiste bronvermelding van belang."

- 4.9. In de instructie bij de tentamenopgaven is onder meer en voor zover relevant vermeld:

"Be careful not to copy texts literally, not even from the Modules, unless clearly quoted, otherwise this is plagiarism."

5. Overwegingen

- 5.1. Alvorens het College toekomt aan een (inhoudelijke) beoordeling ziet zij zich allereerst voor de vraag gesteld of appellant voldoende in de gelegenheid is gesteld om zich te verdedigen tegen de beschuldiging van fraude. In dat verband acht het College het volgende van belang. De examiner heeft bij e-mail van 21 november 2020 appellant in de gelegenheid gesteld een reactie te geven naar aanleiding van het vermoeden van fraude. Appellant heeft van deze gelegenheid geen gebruik gemaakt. Ook bij het schikkingsgesprek met de examencommissie is appellant in de gelegenheid gesteld zijn visie naar voren te brengen. Tot slot stelt het college vast dat de beslissing van verweerder, nu deze duidelijk de overtreding vermeldt alsmede het overtreden voorschrift, voldoet aan de vereisten die artikel 5:9 Awb stelt aan een beschikking tot oplegging van een herstelsanctie. Hoewel er formeel geen hoorgesprek heeft plaatsgevonden, is appellant voldoende in de gelegenheid gesteld om zijn standpunt nader te onderbouwen. Het College vindt daarin aanleiding om op grond van artikel 6:22 Awb de schending van de hoorplicht te passeren, omdat het aannemelijk is dat appellant door die schending niet is benadeeld.
- 5.2. Het College komt thans toe aan een (inhoudelijke) beoordeling van de rechtmatigheid van de bestreden beslissing en overweegt daartoe als volgt.
- 5.3. Plagiaat is een vorm van fraude die met inachtneming van de in de WHW en OER neergelegde regels kan worden bestraft. De vraag of sprake is geweest van plagiaat en dus fraude dient te worden beoordeeld aan de hand van objectieve maatstaven, waarbij de intenties en belang van appellant alsmede het "rapport Loth"¹ niet relevant zijn (vgl. uitspraak van 6 juni 2016 het CBHO, nr. 2015/247/5 en van 3 december 2019 met zaaknr. 2019/094).
- 5.4. Van fraude is vide artikel 4.1 van de Regels en Richtlijnen sprake wanneer door handelen, of nalaten van appellant het voor de examiner (of examencommissie) onmogelijk is, of is geworden zich een juist oordeel te vormen over zijn verworven kennis, inzicht en de vaardigheden. In artikel 4.1 lid 3 g van de Regels en Richtlijnen wordt plagiaat als fraude aangemerkt en gedefinieerd als het overnemen van een passage groter dan enkele woorden in een tentamen zonder dit aan te geven met aanhalingstekens, zelfs indien een bibliografische naspeurbare correcte bronvermelding is opgenomen. Het College acht de invulling die daarmee wordt gegeven aan het begrip fraude niet in strijd artikel 7.12b lid 2 WHW. Tot slot merkt het College op dat, anders dan appellant stelt, ook het instructieblad van het tentamen duidelijk studenten waarschuwt niet letterlijk teksten zonder duidelijke bronvermelding over te nemen.
- 5.5. Het College neemt verder in aanmerking dat voor het opstellen van een tentamen er gebruik wordt gemaakt van een toetsmatrijs zodat geborgd is dat alle leeruitkomsten van het Vak worden getoetst. De toetsmatrijs bepaalt hoeveel vragen er in het tentamen terug moeten komen per leeruitkomst en van welk niveau deze vragen moeten zijn. Daartoe merkt het College op dat indien niet alle leeruitkomsten getoetst kunnen worden op het tentamen er geen valide oordeel meer kan worden gegeven over de (eventueel) verworven kennis, inzicht en vaardigheden van een student.

¹ Zie <https://www.uva.nl/binaries/content/assets/uva/nl/nieuws-en-agenda/rapport-externe-commissie-wetenschappelijke-integriteit.pdf>.

- 5.6. Onbetwist is dat appellant bij de beantwoording van de gehele vraag 3a van het tentamen van het Vak een stuk tekst heeft gebruikt van een externe bron zonder bronvermelding en aldus een leeruitkomst niet kon worden getoetst. Daarmee kan er geen valide oordeel meer worden gegeven over de door appellant verworven kennis, inzicht en vaardigheden. Dat appellant dit antwoord via mnemonische techniek heeft gegeven maakt dit overigens niet anders. Het College vindt daarin, evenals verweerder, aanleiding om dit gebrek aan juiste bronvermelding aan te merken als plagiaat in de zin van artikel 4.1.3.g van de Regels en Richtlijnen.
- 5.7. Wat betreft het door appellant aangedragen betoog dat de opgelegde (herstel)sanctie van ongeldigverklaring van het tentamen onevenredig is, overweegt het College als volgt. Appellant heeft een zogenaamd "thuis tentamen" afgelegd, waarbij het (kennelijk) niet mogelijk was om te surveilleren. De mogelijkheid tot het afleggen van zo'n tentamen is geboden op basis van vertrouwen in de student. Dat vertrouwen is door het handelen van appellant beschaamd (zie uitspraak van 9 februari 2021 van het CBHO en zaaknr. 2020/165). Naar het oordeel van het College is onder deze omstandigheden de opgelegde sanctie niet onevenredig.
- 5.8. Dat appellant een slecht gevoel heeft bij het bestreden besluit omdat hij naar zijn gevoel ten onrechte als fraudeur wordt gezien, acht het College invoelbaar, maar maakt niet dat het bestreden besluit onrechtmatig is.
- 5.9. Hetgeen appellant voor het overige heeft aangevoerd, leidt evenmin tot het oordeel dat verweerder niet zou moeten worden gevolgd in zijn conclusie dat sprake is van fraude.
- 5.10. De slotsom is dat het (administratief) beroep ongegrond moet worden verklaard.
- 5.11. Voor een proceskostenveroordeling bestaat geen aanleiding.

6. Uitspraak

Het College,

- I. verklaart het beroep van appellant ongegrond;